

दीर्घायुरसि अग्नीदग्नीन्विहर । “अनन्यस्यापि प्रश्ना-
ख्यानयोः” पा० अनन्तप्रखान्तप्रख्यापि पदस्य टेः ख-
रितः झुत एतयोः । प्रश्ने । अगमः पूर्वांश्च यामांश्च ।
सर्वपदानामयम् । आख्याने अगमश्च पूर्वांश्च या-
मांश्च । “सुतावैचद्रुतौ” पा० यत्न दूराद्भूतादिषु
झुतो विहितस्तत्रैव ऐचः झुतप्रसङ्गे तदवयवाविद्रुतौ
झवेते । ऐ ४ तिकायन ! । औ ४ पगव । चतुर्भावावत्
ऐचौ सम्पद्यते । “एचोऽप्रगृह्यसादूराद्भूते पूर्वस्या-
दुत्तरखेद्रुतौ” पा० अप्रगृह्यस्य एचोऽदूराद्भूते झुत-
विषये पूर्वस्याद्विज्ञाकारः झुतः स्यादुत्तरस्य त्वर्जस्य
द्रुतौ स्तः । प्रश्नान्ताभिपूजितविचार्यमाणप्रत्यभिवाद
याज्यान्ते छेव । प्रश्नान्ते । अगमः पूर्वांश्च यामांश्च
अग्निभूतश्च । अभिपूजिते । भद्रं करोषि पटश्च ।
विचार्यमाणे । होतव्यन्दीक्षितस्य गृहश्च । प्रत्यभि-
वादे । आयुष्मानेधि अग्निभूतश्च । याज्यान्ते । स्तो-
त्रैर्विधेसाग्नयश्च । परिगणनं किम् विष्णुभूतेश्च धा-
तयिष्यामि त्वाम् । अदूराद्भूत इति न वक्तव्यम् । प-
दानपहण्यन्तु कर्त्तव्यम् । इह मा भूत् भद्रं करोषि गौश्च
रिति । अप्रगृह्यस्य किम् शोभने मालेश्च । “आमन्त्रिते
ऊन्दसि झुतविकारोऽयं वक्तव्यः । अगमश्च पत्नीव” सि० कौ०
झुति स्त्री झु-भावे क्तिन् । झवने च्छुत्यगमने । झुतिश्च
शशादीनामिव गतिः (ऊयत्वापि) समन्तात् जलादिर्गतिश्च ।
लिङ्मात्रतयोच्चारणे च ।
प्लुष दाहे स्वा०पर०सक० सेट् । झोषति अझोषीत् । पुझोष
उदित् क्ता वेट् । झुषित्वा झुडा ।
प्लुष दाहे दिवा०पर०सक० सेट् । झुष्यति ल्हदित् अझुषत् ।

प्लुष सेके पूर्वै च सक० झेहे अक० कृता० पर० सेट् ।
झुष्याति अझोषीत् पुझोष ।
प्लुषि पु० प्लुष-वा० क्ति । वक्तव्यतुल्ययुक्ते श्वगभेदे यजु०
२४।२६ वेददीपः । २दाहके सर्पभेदे ऋ० १।६१।१भा० ।
श्चल्यपरिमाणपुत्तिकादेहे शत०ब्रा० १४।४।१।२४ भाष्ये
दृश्यम् । [मदङ्गम्] भाग०
प्लुष्ट लि० प्लुष-क्त । दग्धे अमरः । “द्रोण्यस्त्रविष्णुष्टमिदं
प्लुस दाहे विभागे च दिवा०पर०सक० सेट् । झुष्यति इरित्
अझुसत् अझोषीत् पुझोष । [तेत्ति० ७।५।८।५
प्लेह्ण पु० प्र+इह-घञ् वेदे रस्य लः । प्रेह्यणे प्रहृष्टकम्पने
प्लेव सेवने स्वा०आत्म०सक०सेट् । झेवते अझे विट् । पिह्ये वे
कृदित् च डः न ह्रस्वः ।
झोत न० प्र+वे-क्त संप्र०रस्य लः । सुश्रुतोक्ते शस्त्रकर्त्तृपक-
रणभेदे “अतोऽन्यतमं कर्म चिकीर्षता वैद्येन पूर्वमेवोप-
कल्पयितव्यानि तद्वयथा यन्त्रशस्त्रक्षारान्निशलाका
श्चङ्कजलौकालाव्जास्त्रवोष्पिचुझोतस्त्रपत्रपट्टमधुघृतव-
सापयस्तैलतर्पणकषायालेपनकल्कव्यजनशीतोष्णोदकक-
टाहादीनि” । [दाहे न०
झोष पु० प्लुष-भावे चञ् । दाहे अमरः । भावे ल्युट् । झोषस्य
प्लुस भक्षणे अदा०पर०सक० अनिट् । प्लुषाति अप्लुषासीत् ।
पपसौ । गतौ निघण्टुः ।
प्लुस्त्री प्लु-भावे अङ् । भक्षणे तिका० ।
प्लुत लि० प्लु-कर्मणि क्त । भक्षिते अमरः ।
प्लुन न० प्लु-भावे ल्युट् । भोजने हेमच० ।
प्लु, पु० प्लु-वा क्त । रूपे निघण्टुः ।
प्लुर लि० प्लु-वा० अस्त्वर्थे र । रूपवति ऋ० १।२६।१भाष्ये

इति श्रीतारानाथतर्कवाचस्पतिभट्टाचार्यसंकलिते वाचस्पत्ये

पकारादिशब्दार्थसङ्कलनम् ।

पकारादिषु शब्देषु केचित् शब्दा न सङ्कलिता केषाञ्चिच्चार्यभेदा भ्रमात्रोक्तास्ते

इतः परं परिशिष्टे प्रदर्शयन्ते ।